

ZIEMIA MICHAŁOWSKA

MIEJSKI MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

ISSN 1425-7718

BRODNICA styczeń 2013, nr 1 (282)

Cena 0 zł

Ferie się skończyły, ale zima trwa nadal, więc zapewne jeszcze nie raz będzie można założyć łyżwy i aktywnie odpocząć na świeżym powietrzu

Fot. Paweł Stanny

Wielu docenionych

Przypadające w styczniu ważne rocznice historyczne stały się okazją do wręczenia zasłużonym obywatelom i firmom medali i wyróżnień. Przyznano m.in. kolejny tytuł oraz statuetkę Primus Inter Brodnicensis, które otrzymały Brodnickie Zakłady Żelatyny

Czytaj strona 2

Budżet bez deficytu

Poprawiła się znacznie struktura budżetu przez zaproponowaną Radzie Miejskiej w 2012 roku restrukturyzację wydatków. Najwięcej pieniędzy w budżecie samorząd przeznaczył w tym roku na oświatę – około 32 mln zł i opiekę socjalną około 15 mln zł. Budżet wychodzi na przeciw oczekiwaniom mieszkańców miasta.

Czytaj strona 3

Za nami rok 2012

Miniony rok był bogaty w wydarzenia ważne dla Brodnicy. Oddano do użytku most przy ul. Mostowej, świętowano obchody 150. rocznicy założenia OSP. Belweder przy ul. Niskie Brodno doczekał się remontu, a ulica obok domu asfaltowej nawierzchni. Do użytku oddano też ostatni segment przy ZS nr 1.

Czytaj strona 6-7

To był jazz...

W bestsellerowej powieści Włodzimierza Kowalewskiego pt. „Excentrycy” główny bohater Fabian Apanowicz, doskonały puzonista, porzuca pod koniec lat 50-tych Wielką Brytanię i wraca do Polski, aby założyć zespół big-bandowy. Całkiem podobna historia wydarzyła się po wojnie w Brodnicy.

Czytaj strona. 10

Brodnickie historie

Czytaj strona 12

Ziemia Michałowska znowu w Brodnicy

Po okresie dwuletniej nieobecności Ziemia Michałowska ponownie trafia do rąk czytelników. Od chwili oddania do druku ostatniego jak do tej pory pełnego wydania gazety z grudnia 2010 roku, ukazały się tylko dwa specjalne numery. Jesienią 2011 roku z okazji 180. rocznicy zakończenia powstania listopadowego pod Brodnicą. Latem następnego roku z kolei, opisaliśmy wydarzenia związane ze 150 rocznicą powoła-

nia w naszym mieście Ochotniczej Straży Pożarnej.

Najnowsze numery Ziemi Michałowskiej w zmienionej nieco szacie graficznej, z nowym logo, ukazywać się będą co miesiąc, w tym samym formacie i w pełnym kolorze. Gazeta nadal jest bezpłatna i zawiera istotne dla społecz-

ności Brodnicy treści. Czytelnicy znajdą tu materiały, które dotyczą zarówno bieżących wydarzeń oraz te, które odnoszą się do bogatej w fakty przeszłości miasta. Z racji częstotliwości ukazywania się ZM jako miesięcznika, będziemy starać się o pewnych faktach pisać wcześniej, aby w porę dotarły one

do naszych odbiorców. Będą to informacje płynące z brodnickiego magistratu, placówek kultury, jednostek podległych miastu, jak też z innych źródeł.

Zamiarem naszym jest stworzenie takiej gazety, aby przyjemność z jej czytania mieli zarówno dorośli, jak i młodzi Czytelnicy.

Życzymy wszystkim naszym Czytelnikom miłej lektury.

Paweł Stanny
red. naczelny
Ziemi Michałowskiej

ROCZNICE. Wręczono medale, statuetki i wyróżnienia

Święto z marszałkiem i posłami

Tradycyjnie w styczniu w mieście i powiecie brodnickim obchodzone są ważne rocznice historyczne. 18 stycznia świętowano 68. rocznicę wyzwolenia Brodnicy i 93. rocznicę powrotu Pomorza do Polski.

Uroczystości zaczęły się pod Pomnikiem Wdzięczności, gdzie delegacje władz miasta i powiatu złożyły wieńce od mieszkańców. Spotkanie z okazji obu rocznic kontynuowano na Sali Wielkiej Pałacu Anny Wazówny, gdzie wręczono medale, statuetki i wyróżnienia. Fakt ten poprzedzono minutą ciszy poświęconą zmarłemu 26 grudnia Henrykowi Strzeleckiemu.

Program zaprezentowany przez dzieci zachwycił wszystkich gości uroczystości

Na zdjęciach:

Z lewej: Nagrodzeni prezesi spółdzielni. Od lewej Bogusław Mikielewicz, Jerzy Zawadzki i Zdzisław Grapatyn.

Z prawej: W imieniu prezesa Brodnickich Zakładów Żelatyny statuetkę odebrali Izabela Policht i Wojciech Żbikowski.

Burmistrz Jarosław Radacz i wiceprzewodnicząca RM Marta Szmidt wręczają wyróżnienia Janowi Kowalskiemu, Jerzemu Hejnowskiemu i Lucjanowi Wiśniewskiemu

Za aktywną działalność gospodarczą, z okazji 75-lecia powstania firmy, burmistrz Brodnicy nadał tytuł oraz statuetkę Primus Inter Brodnicensis Brodnickim Zakładom Żelatyny. Burmistrz wyróżnił również firmę rzemieślniczo-handlową CERAKO Jana Kowalskiego, Przedsiębiorstwo Usług Geodezyjno-Kartograficznych „Pryzmat” - Jerzego Hejnowskiego oraz trenera dziecięcych i młodzieżowych zespołów piłki nożnej klubu Sparta - Lucjana Wiśniewskiego.

Za rozwój mieszkalnictwa na terenie miasta burmistrz nadał medal prezesowi Spółdzielni Mieszkaniowej Jerzemu Zawadzkiemu, prezesowi Spółdzielni Mieszkaniowej Metalowiec Zdzisławowi Grapatyn oraz prezesowi Własnościowej

Spółdzielni Mieszkaniowej KOMBUD” Bogusławowi Mikielewiczowi.

Starosta brodnicki nagrodził statuetką Teresę Fudalę Chojnacką - za działalność edukacyjną i zaangażowanie w rozwój szkolnictwa zawodowego w powiecie brodnickim oraz Mariana Żebrowskiego i Wacława Jankowskiego za działalność charytatywną na rzecz szpitala.

W dalszej części uroczystości głos zabrał wicemarszałek sejmiku RP Jerzy Wenderlich oraz posłowie: Jan Krzysztof Ardanowski i Zbigniew Sosnowski. Część artystyczną spotkania wypełnił występ w wykonaniu dzieci z Przedszkola nr 9 im. Marii Konopnickiej w Brodnicy.

Tekst i zdjęcia: Paweł Stanny

Pożegnania

O człowieku, który nie przestawał się uśmiechać

Żałoba w świecie żeglarzy. 26 grudnia ub. roku odszedł w Wielkiej Brytanii Henryk Strzelecki – człowiek, który tworząc specjalną, nieprzemakalną odzież, umożliwił sławom światowego sportu wodnego realizację swych największych planów i marzeń.

Urodził się w 1925 roku w Brodnicy. Zawsze, kiedy odwiedzał miasto, zachodził na ulicę Paderewskiego, gdzie stał jego rodzinny dom. Tam spędził dzieciństwo wraz z rodzeństwem. Opowieści o jego pierwszych żeglarskich przygodach na jeziorze Niskie Brodno, kiedy wyniósł z domu prześcieradło i w ten sposób z kajaka uczynił żagłówek, przeszły do legendy. Był to ważny moment w jego życiu i czekającej go kariery.

Wojna rzuciła Henryka do Gdyni. Po rozmaitych perypetiach trafił do artylerii w II Korpusie generała Andersa. Uczestniczył m.in. w zaciętych walkach o Bolonię. Po wojnie jak wielu polskich żołnierzy został bez grosza i perspektyw. Do kraju rządzonego przez komunistów wracać nie chciał. Miał jednak smykałkę do interesów. Szybko nawiązywał kontakty z ludźmi, których humorem i serdecznością łatwo sobie zjednywał. Zaczynał od prostego robotnika, ale upór, wewnętrzna

dyscyplina i pracowitość pozwalały mu zawsze awansować. Tak było m.in. w fabryce drutu i w fabryce odzieży. Po powrocie z pracy poszerzał wiedzę studiując w Collage of Technology - Art and Commerce w Leeds. Naukę mógł rozpocząć dzięki stypendium uzyskanym od polskiego rządu na emigracji i pomocy swego dawnego dowódcy - generała Andersa. O tym ostatnim Henri mówił zawsze z wielkim szacunkiem.

Na początku lat 60-tych poznał Szkota Angusa Lloyda, właściciela fabryki tkanin Chadwick's w Manchester. Firmie nie wiodło się najlepiej. Pomysł Henryka Strzeleckiego, aby wspólnie stworzyć firmę produkującą specjalistyczną odzież dla żeglarzy i ludzi morza dał początek istnieniu największej i najbardziej dziś renowowanej firmie w tej branży na świecie. 1 lipca 1963 roku w Salford narodził się Henri Lloyd. Tu czas na inną legendę Henryka. Popularność i uznanie Henri Lloyda błyskawicznie rosła. Powodem była wysoka wytrzymałość i niezawodność produktów tej marki m.in. za sprawą lekkości i nieprzemakalności tkanin. W ubiorach HL pływali m.in. legendarni żeglarze-samotnicy sir Francis Chichester, sir Robin Knox-Johnston, sir Alex

Rose. Pływała też Polka - Krystyna Chojnowska-Liskiewicz.

Angus Lloyd z powodów rodzinnych wycofał się z interesu. Henryk Strzelecki wykupił jego udział i stał się właścicielem Henri Lloyd. Niedługo potem brytyjska królowa Elżbieta II uhonorowała go Orderem Imperium Brytyjskiego – The Most Excellent Order of the British Empire. W sławie i szacunku ze strony sław światowego biznesu, Henri powoli oddawał stery kierowania firmą sy-

nom – Paulowi i Martinowi. Sam coraz większą uwagę poświęcał sprawom pomocy charytatywnej udzielając się w różnych przedsięwzięciach sportowych. Miał też więcej czasu na związki z krajem. W 1993 roku z inicjatywy Henryka Strzeleckiego powstała w Brodnicy filia Henri Lloyda, która się rozrosła i dziś skupia ważną część produkcji trafiającej na rynki całego świata. Brodnica również o nim nie zapomniła. W dowód szacunku Rada Miasta nadała Henrykowi Strzeleckiemu tytuł honorowego Ambasadora Miasta Brodnicy. Był też członkiem Towarzystwa Miłośników Ziemi Michałowskiej. Henryk Strzelecki zmarł, ale jego legenda nie umrze nigdy.

Tekst i fot. Paweł Stanny

17 stycznia w brodnickiej farze odprawiono mszę w intencji Henryka Strzeleckiego

ZBIÓRKA

Dary od serca do serca

Brodnicki sztab orkiestry Jurka Owsiaka zebrał podczas tegorocznego Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - 42.732 zł i 19 groszy. To nieco gorzej niż przed rokiem, ale i tak jest się z czego cieszyć.

Orkiestra zaczęła grać na terenie miasta już od piątku 11 stycznia. Imprezy starano się zaplanować tak, aby każde z pokoleń mogło znaleźć dla siebie atrakcję. W piątek i sobotę skoncentrowano się na młodzieży. W klubie Stajnia i pubie Abazur odbywały się muzyczne maratony dla miłośników różnych gatunków muzyki. Były to m.in. Reggae klimat, koncert mocnych wrażeń oraz impreza hiphopowa i wośpowo. Odbył się także turniej w piłkarzyki. W dniu finału, w niedzielę 13 stycznia, na ulicach miasta kwestowało 110 wolontariuszy. Pieniądze pozyskiwano również z aukcji, która odbyła się w BDK oraz od harcerzy, którzy serwowali posiłki z kuchni polowej ustawionej na rynku.

Niemalą atrakcją dla młodszych oraz dorosłych mieszkańców był koncert legendarnej polskiej bluesmanki Martyny Jakubowicz, która gościła w przeszłości na Campingach Muzycznych. Sporą frajdą, dla najmłodszych brodniczian, okazało się usypywanie serduszków z jednogroszówek. Maluchy, które przychodziły zasilac WOSP, wysypywały pieniążki całymi garściami. Udało się w ten sposób zbierać 1.338 złotych. W sumie zebrano 42.732 zł i 19 groszy.

Tegoroczną akcją zakończyło tradycyjnie „Światelko do nieba” i pokaz sztucznych ogni na Dużym Rynku. Ostatni finał orkiestry Jurka Owsiaka w Brodnicy przebiegł spokojnie, w przyjaznej i serdecznej atmosferze. Zarówno darczyńcom, jak i wolontariuszom należą się wielkie podziękowania. Zebrane w tym roku pieniądze trafią na pomoc najmłodszym i starszym pacjentom.

(sta)

FINANSE. Budżet na rok 2013 uchwalony**Wreszcie bez deficytu**

Pod koniec grudnia ubiegłego roku radni miejscy podjęli najważniejszą, roczną uchwałę budżetową na 2013 rok.

Burmistrz Brodnicy Jarosław Radacz przedłożył budżet, który po raz pierwszy od wielu lat jest budżetem bez deficytu. Oznacza to, że w 2013 roku samorząd zamierza realizować zaplanowane zadania ze środków własnych, nie zaciągając kredytów.

- Samorząd brodnicki jest jednym z nielicznych, gdzie pieniądze z tytułu zaciągniętych wcześniej kredytów zostały wprowadzone w formie obligacji na rynek papierów wartościowych - mówi burmistrz Jarosław Radacz. - Poprawiła się znacznie struktura budżetu przez zaproponowaną Radzie Miejskiej w 2012 roku restrukturyzację wydatków.

Najwięcej pieniędzy w budżecie samorząd przeznaczył w tym roku na oświatę - około 32 mln zł i opiekę socjalną około 15 mln zł. Budżet wychodzi naprzeciw oczekiwa-

Fot. Paweł Stanny

Brodnicki radni podczas ostatniej sesji Rady Miejskiej

niom mieszkańców miasta. Zabezpieczone zostały w nim środki, które pozwolą m.in. na dalsze prace związane z budową mieszkań komunalnych, a także budową lokali socjalnych. Przebudowane zostaną kolejne ulice w mieście, np. ul. Norwida, Sulerzyskiego, Kasprowicza, Północna, Korczaka, Krańcowa i Michałowska. Natomiast nowe chodniki wykonane będą na ul. Kochanowskiego, Łaziennej, Waryńskiego, Dworcowej, Świętokrzyskiej,

Sudeckiej i wspólnie z Zarządem Dróg Wojewódzkich na ul. Lidzbarskiej. Przewidziano również środki na oświetlenie ulic i placów.

- To nie wszystkie przedsięwzięcia inwestycyjne, jakie przewidziane zostały w przyszłorocznym budżecie miasta. Samorząd realizować będzie remont wieży ratuszowej oraz dalsze remonty w budynku nad Niskim Brodnem tzw. „Belwederze” - mówi burmistrz Jarosław Radacz. Ze środków unijnych

i własnych miasto realizować będzie zadanie związane z poprawą infrastruktury turystycznej na Zakolu Drwęcy i budową Strefy Przemysłowej. W uchwale budżetowej znalazły się też stosowne zapisy mówiące o zarezerwowaniu odpowiednich pieniędzy na ochronę zabytków, kulturę, promocję, ochronę zdrowia i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

(rwi)

Dochody budżetu planowane są w wysokości 79.845.600 zł, w tym:

1) dochody bieżące:

73.680.278 zł.

2) dochody majątkowe:

6.165.322 zł.

Wydatki budżetu w wysokości 79.240.200 zł.

1) wydatki bieżące w wysokości: 71.747.720 zł.

2) wydatki majątkowe w wysokości: 7.492.480 zł.

Nadwyżkę budżetu określono w wysokości 605.400 zł.

Przychody budżetu w wysokości 1.408.000 zł i rozchody budżetu w wysokości 2.013.400 zł.

Limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na pokrycie występującego w

ciągu roku przejściowego deficytu budżetu: 5.000.000 zł.

Wydatki przypadające do spłaty w roku 2013 z tytułu udzielonych w latach ubiegłych poręczeń w wysokości 150.000 zł.

W budżecie tworzy się **rezervę** w łącznej wysokości 250.000 zł, w tym:

1) rezerwę ogólną: 80.800 zł.

2) rezerwę celową na zadania związane z zarządzaniem kryzysowym: 170.000 zł.

Dochody i wydatki związane z **realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych** odrębnymi ustawami w wysokości:

1) dochody: 8.916.956 zł.

2) wydatki: 8.916.956 zł.

2. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań z zakresu **administracji rządowej**, wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej w wysokości:

1) dochody: 4.000 zł.

2) wydatki: 4.000 zł.

3. Dochody i wydatki związane z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jednostkami samorządu terytorialnego w wysokości:

1) dochody: 351.275 zł.

2) wydatki: 351.275 zł.

Dotacje udzielane z budżetu, związane z realizacją zadań gminnych w wysokości 5.169.768 zł.

Dochody z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w wysokości 650.000 zł oraz wydatki na realizację zadań określonych w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w wysokości 650.000 zł.

Dochody budżetu państwa, związane z realizacją zadań zleconych gminie w wysokości 100.200 zł.

Dochody rachunku dochodów jednostek, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.234.425 zł. oraz wydatki nimi finansowane w wysokości 1.234.425 zł.

EDUKACJA**Ekologia na wyciągnięcie ręki**

Trwają ostatnie prace związane z uruchomieniem Centrum Edukacji Ekologicznej w Brodnicy. Otwarcie placówki planowane jest w połowie lutego.

Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w XVII-wiecznym spichlerzu - siedzibie Muzeum w Brodnicy, możliwe było dzięki dofinansowaniu, które miasto otrzymało z Unii Europejskiej. Całkowita wartość projektu wynosi około 390 tys. zł, a unijna pomoc to ponad 271 tys. zł.

W zabytkowym spichlerzu od wielu lat działa brodnickie muzeum - placówka naukowo-oświatowa realizująca zadania statutowe w ramach działów: archeologii, historii, etnografii i przyrody. Obszarem działania muzeum jest szeroko rozumiany region brodnicki.

- Kilka lat temu przenieśliśmy ze spichlerza swoje magazyny do budynku przy ul. Kamionka - mówi **Marian Marciniak**, dyrektor Muzeum w Brodnicy. - Muzeum zyskało w ten sposób 180 metrów kwadratowych, które wspólnie z miastem postanowiliśmy przeznaczyć na stworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej. Takie działania pozwolą na rozszerzenie zakresu prowadzonych już przez nas zajęć ekologicznych.

CEE będzie mieściło się na pierwszym i drugim piętrze spichlerza. Zostało wyposażone w nowoczesny sprzęt multimedialny, w tym tzw. kioski informacyjne z programami edukacyjnymi. Programy te m.in. ilustrować będą bogactwo gatunków flory, fauny i środowiska przyrodniczego naszego regionu. Bez problemu korzystać z nich będą mogli również uczniowie ze szkół podstawowych.

Fot. Paweł Stanny

Zbigniew Kustasz i Jolanta Palicka z brodnickiego muzeum podczas prac w spichlerzu

Atrakcją centrum będą z pewnością dwa olbrzymie akwaria, pokazujące środowisko oraz ryby jeziorne i rzeczne. Muzealną ekspozycję przyrodniczą tworzyć będzie również ponad 100 okazów wypchanych zwierząt, żyjących na Pojezierzu Brodnickim w różnych środowiskach przyrodniczych. Odwiedzający placówkę będą mogli także obejrzeć filmy przyrodnicze, a młodzież szkolna uczestniczyć w zajęciach z przyrody na podstawie opracowanych scenariuszy lekcji. Wstęp do centrum będzie bezpłatny.

(rwi)

Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w 2013 roku

Biurowo Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Brodnicy przypomina, że 31 stycznia 2013 r. (czwartek) upływa ustawowy termin do złożenia przez przedsiębiorców pisemnego oświadczenia o wartości sprzedaży napojów alkoholowych za 2012 r. oraz do wniesienia opłaty za dalsze korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w bieżącym roku.

W przypadku nie złożenia oświadczenia lub niedokonania opłaty do 31 stycznia 2013 roku zezwolenie na sprzedaż alkoholi wygasa, a przedsiębiorca może wystąpić o nowe dopiero po upływie 6 miesięcy od dnia wydania decyzji o jego wygaśnięciu.

Wpłaty można dokonać w kasie urzędu w godz. 8-15 lub na poniższe konto Urzędu Miejskiego w Brodnicy: Bank PKO BP S.A. O/Brodnica nr 951020 5024 0000 1302 0010 0883.

STATYSTYKA**Ilu nas jest?**

W Brodnicy na koniec 2012 roku zameldowanych było 27.048 stałych mieszkańców. Do tego doliczyć trzeba liczbę 1.159 osób zameldowanych czasowo.

53 procent wszystkich mieszkańców stanowią kobiety. Jest ich w sumie 14.825. Jednak w tzw. grupie osób w wieku produkcyjnym (do 65 roku życia) to mężczyźni stanowią większość. Jest ich 9.273, o 300 więcej niż kobiet. W Brodnicy podobnie, jak w całym kraju, drastycznie spada liczba mężczyzn w stosunku do liczby kobiet w tzw. wieku poprodukcyjnym.

Panów mamy 1.282, a pań ponad dwukrotnie więcej, bo 3.168. Dzieci i młodzieży tworzącej tzw. grupę wieku przedprodukcyjnego na ostatni dzień grudnia 2012 roku mieszkało w Brodnicy 5.534.

(rwi)

KONKURS. Pieniądze na zabytki i kulturę do wzięcia**Dla ambitnych i pomysłowych**

Burmistrz Brodnicy ogłosił otwarty konkurs ofert na wsparcie zadań publicznych w sferze kultury i sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego w 2013 roku.

Konkurs ofert polegać będzie na wsparciu finansowym następujących zadań: wspieranie wartościowych przedsięwzięć mających na celu ochronę dziedzictwa kulturowego na terenie miasta Brodnicy, polegających na renowacji i konserwacji zabytków oraz organizacja festiwali,

przeeglądów, konkursów, imprez oraz innych form służących rozwojowi działalności kulturalnej i artystycznej w Brodnicy. Termin składania ofert upływa 6 lutego 2013 roku.

Szczegółowe informacje o konkursie znajdują się na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Brodnicy - www.bip.brodnica.pl/zakladka_przetargi/konkurs_ofert/ Wydział Rozwoju, Współpracy Zewnętrznej i Informacji.

(rwi)

KONCERT NOWOROCZNY
W WYKONANIU ZESPOŁU PIEŚNI I TAŃCA

ŚLĄSK

3 LUTEGO 2013 R. O GODZ. 17.00

W HALI WIDOWISKOWO-SPORTOWEJ OSIR W BRODNICY, UL. KRÓLEWEJ JADWIGI 1

BILETY W CENIE 60 ZŁ, 70 ZŁ I 100 ZŁ DO NABYCIA W BRODNICKIM DOMU KULTURY, UL. PRZYKOP 43 W GODZ. 8-20

Przygotowania do balu przebierańców w bibliotece

W piwnicach zamkowych uczestnicy ferii tworzyli kurki z trawy i siana. Takie umiejętności związane z kulturą ludową, niestety, powoli znikają z panoramy polskiej wsi, a szkoda

W domu kultury powstało w czasie ferii wiele obrazów i rzeźb

WYPOCZYNEK

Dwa tygodnie bez lekcji

Podczas tegorocznych ferii zimowych dzieci i młodzież z pewnością nie mogły narzekać na brak ciekawych zajęć. Dopisała również aura. Dzięki temu wypoczywano też na świeżym powietrzu.

W brodnickim muzeum dzieci i młodzież uczestniczyły w zajęciach organizowanych na terenie zamku, gdzie odbywały się zajęcia manualne i szukano skarbów pokrzyżackiej warowni. Na kręgielni z kolei stoczono symboliczną „Bitwę pod Grunwaldem”.

Były też zajęcia w plenerze oraz wyjście do kina. Brodnicki Dom Kultury proponował zajęcia na Białej Sali oraz w pracowniach. Pod okiem instruktorów prowadzono szereg zajęć związanych ze sztuką: malowano, lepiąco w glinie, wyklejały kolaże itd. Dzieci mogły uczestniczyć w zajęciach teatral-

nym, tanecznych, cyrkowych, szachowych i integracyjnych. Brodnicka biblioteka proponowała zajęcia związane z literaturą, kulinariami, plastyką i czytaniem. Tworzono m.in. bajkowo-literacką mapę Europy, wykonywano kartki dla babci i dziadka. We wszystkich miejskich placówkach kultury, w czasie ferii odbywały się zajęcia z profilaktyki uzależnień.

Swoją ofertę na ferie zaproponował też brodnicki OSiR, koncentrując się na zajęciach ruchowych. Wielką frajdą były lodowiska utworzone przy ZS nr 1 i SP nr 1. Ferie dla dzieci w postaci półkolonii zorganizowała m.in. Spółdzielnia Mieszkaniowa przy ul. Witosza oraz Stowarzyszenie Społeczności Lokalnej z ulicy Sikorskiego.

Tekst i fot.: Paweł Stanny

Zimowe zabawy na lodowisku przy SP nr 1

SEJMIK. Nic o nas bez nas

O przyszłości niepełnosprawnych

Członkowie Warsztatów Terapii Zajęciowej w Brodnicy uczestniczyli w specjalnej sesji Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego poświęconego niepełnosprawnym. Udział w sesji pozwolił delegacji z naszego miasta wyciągnąć wnioski ważne

przy planowaniu i realizacji zadań na bieżący rok.

W obradach, które odbyły się 14 stycznia uczestniczył Tomasz Przybicki i Lechosław Żukowski. Towarzyszyła im pedagog Anna Głowacka i kierownik WTZ w Brodnicy – Barbara Tup-

tyńska. Sesja poprzedzona była spotkaniem z zastępcą dyrektora Kancelarii Sejmiku – Przemysławem Górskim, z którym omówiono najważniejsze plany działań na 2013 rok. Rozmawiano również o współpracy i założeniach organizacyjnych XVI Ogólnopolskiego Festiwalu Arty-

stycznego Osób Niepełnosprawnych, który połączony będzie z obchodami XV-lecia brodnickich WTZ.

Podczas obrad sejmiku, które prowadziła przewodnicząca – Dorota Jakuta, dyskutowano na temat perspektyw i założeń działań na rzecz niepełnosprawnych.

Tomasz Przybicki przekazał interpelację dotyczącą pokrywania kosztów za bilety miesięczne dla dojeżdżających niepełnosprawnych oraz propozycje korekty przepisów prawnych dotyczących funkcjonowania szkolnictwa specjalnego, środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, zakładów aktywności zawodowej oraz możliwości podjęcia pracy przez niepełnosprawnych.

Lechosław Żukowski przedstawił interpelację dotyczącą subwencji finansowej przeznaczonej na funkcjonowanie WTZ.

(sta)

Uczestnicy brodnickich WTZ podczas sejmiku

ZDROWIE

Profilaktyka grypy

W samym środku zimy sporo doniesień płynących z telewizji, radia i gazet o rosnącej liczbie zachorowań na grype, gdyż tak popularnie zwykło się nazywać zespól objawów, takich jak: gorączka, bóle mięśniowe, ból głowy, złe samopoczucie. Nie każdy z wyżej opisanych stanów jest grypą, część z nich to stany grypopodobne lub choroba przeziębieniowa.

Podobne objawy i przebieg mogą mylić. Grypa to ostra choroba zakaźna o wysokiej zaraźliwości, przenoszona drogą kropelkową. Źródłem zakażenia jest chory człowiek. Przyczyną grypy są wirusy grypy A, B lub C. Wirus grypy wykazuje dużą zmienność, która prowadzi do powstawania groźnych szczepów mogących wywoływać epidemie, a nawet pandemie. W profilaktyce grypy najbardziej skuteczną metodą są szczepienia. Żadna z metod nie daje 100 procent gwarancji. W przypadku szczepień daje ona 70-90 procent skuteczności w zapobieganiu zakażeniom i powikłaniom grypowym. Istnieją także domowe sposoby zapobiegania lub radzenia sobie w grypie.

Oto kilka z nich. Najbardziej dostępny, tani i niezawodny sposób to higiena. Częste mycie rąk w ciepłej wodzie z dodatkiem mydła to mało doceniany, ale niezawodny środek zapobiegawczy. Należy unikać dotykania oczu, nosa, ust szczególnie, gdy nie mamy pewności czy nasze dłonie są czyste. Właściwe zachowania zdrowotne podniosą zdecydowanie poziom naszego bezpieczeństwa zdrowotnego. Należą do nich: właściwe dobieranie ubioru do temperatury otoczenia, jakość powietrza, którym oddychamy oraz hartowanie się i dbałość o właściwe odżywianie się.

Zasad zachowania zdrowia jest wiele, ale ważniejsze od tego, czy je znamy jest to, czy je stosujemy. Wysypiamy się, dbamy o dobre relacje z samym sobą i otoczeniem. Pośpiech, przemęczenie, stres, bardzo obniżają naszą odporność czyniąc nas bezbronnymi wobec wielu schorzeń. Dbajmy o siebie i o innych na co dzień, a wtedy wizyty u lekarza można będzie ograniczyć tylko do wizyt profilaktycznych. W każdej wątpliwości związanej ze stanem zdrowia należy konsultować ze swoim lekarzem rodzinnym lub pielęgniarką poradni podstawowej opieki zdrowotnej.

Hanna Osińska

Młodzieżowa Rada Konsultacyjna podsumowała 2012 rok

Film. Maratony bardzo popularne

Członkowie Młodzieżowej Rady Konsultacyjnej przed seansami

W ubiegłym i bieżącym roku działalności Młodzieżowej Rady Konsultacyjnej zorganizowano dwa maratony filmowe przy wsparciu finansowym burmistrza Brodnicy.

Maratony organizowano z myślą o młodzieży gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej brodnickich szkół. Bilety rozdawali członkowie Młodzieżowej Rady. Celem obu imprez było urozmaicenie czasu młodym mieszkańcom Brodnicy podczas ferii zimowych. Pierwszy maraton odbył się w piątkowy wieczór, 24 lutego ub. roku w brodnickim kinie „Świt”. Zagrano trzy filmy: „Taniec to moc”, „Władcy umysłów” oraz „Polowanie na czarownicę”. Drugi maraton odbył się w poniedziałek 14 stycznia br. także w kinie „Świt”. Tym razem zagrano dwa filmy: „Jak ona to robi” i „Wyścig z czasem”.

Justyna Bronikowska
Zdjęcia: Iwona Sugalska

Sala kina Świt była zapelniona do ostatniego miejsca

Miuosh – muzyka rap

Raggafaya – gwiazda wieczoru, muzyka reggae

Fot. Iwona Sugalska

W sierpniu ubiegłego roku Młodzieżowa Rada Konsultacyjna zorganizowała na przedczymu pierwszy w Brodnicy koncert Rap & Reggae Night. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem.

Koncert powstał we współpracy z Urzędem Miejskim w Brodnicy oraz dzięki pomocy sponsorów. Przyciągnął rzeszę fanów muzyki rap oraz reggae. Zanim się odbył, w maju we wszystkich szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych młodzieżo-

Muzyka. Tego chcemy słuchać

wa rada przeprowadziła ankietę, która miała wskazać, jakich imprez brakuje w naszym mieście.

Respondenci jednoznacznie wskazali, że dotąd nie było żadnego koncertu grupy rapowej, dlatego młodzi radni podjęli się zorganizowania ambitnego przedsięwzięcia. Na koncert zaproszono znanych i uznanych

twórców takich jak: MISTER SANDMAN, SKER-UCHOKOŻYK, AMARENO ROCKERS, MIUOSH, MŁODY M oraz gwiazdę wieczoru RAGGAFAYA. Impreza cieszyła się dużym zainteresowaniem głównie wśród młodzieży.

- Cieszę się, że w Brodnicy zaczęto organizować takie koncer-

ty, ponieważ wielu młodych ludzi słucha takiej muzyki i dzięki temu mają możliwość usłyszenia znanych artystów na żywo - mówi Kinga Krajewska z III LO. Organizatorzy zdecydowali, że za rok odbędzie się II edycja.

Maciej Gromowski

ZBIÓRKA

Nie tylko serce

Młodzieżowa Rada Konsultacyjna swoje działania w 2013 roku rozpoczęła współpracą z brodnicką Wielką Orkiestrą Świątecznej Pomocy. Głównym zadaniem była zbiórka „groszaków” do symbolicznego serca znajdującego się w Brodnickim Domu Kultury.

Zainteresowanie akcją było bardzo duże. Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy poprzez tę akcję wspierali najmłodsi, jak i trochę starsi mieszkańcy. Młodzi radni pomagali również sztabowi WOŚP w zbieraniu pieniędzy do puszek we wsiach powiatu brodnickiego, nagłaśniali działania sztabu w Internecie, organizowali zbiórkę puszek aluminiowych w poszczególnych szkołach brodnickich.

Działali też jako wolontariusze na ostatnim etapie działań orkiestry - Świąteku do nieba. Członkowie rady są zadowoleni z faktu, że dołożyli swoją „cegielekę” wspierając tak ważną inicjatywę jaką jest WOŚP. Satysfakcją z każdego, zdobytego grosza jest bardzo duża. To dopiero początek owocnej współpracy w tej dziedzinie.

Zuzanna Gorący

Zwycięzcy odbierają nagrody ufundowane przez sponsorów

SPORT

Zmagania z atrakcjami

W hali Ośrodka Sportu i Rekreacji w Brodnicy odbył się w minionym roku Turniej Piłki Siatkowej i Ręcznej o Puchar Młodzieżowej Rady Konsultacyjnej Miasta Brodnicy.

W rozgrywkach zorganizowanych pod hasłem „Bo my damy radę” wzięli udział członkowie Młodzieżowej Rady oraz zaproszone przez nich drużyny: z Państwowej Straży Pożarnej w Brodnicy, nauczycieli ze szkół brodnickich,

pracowników Urzędu Miejskiego oraz drużyna „Krasnoludków” z ZSZ. Turniej prowadzili członkowie młodzieżowej rady - Zuzanna Gorący oraz Maciej Gromowski.

W przerwach między meczami organizatorzy postarali się o atrakcje dla publiczności. Swoje umiejętności wokalne zaprezentowały: Katarzyna Witkowska z Zespołu Szkół Zawodowych oraz Milena Murawska z III LO. Zaprezentowała się rów-

nież grupa cyrkowa BE-DEKUS. Na najmłodszych czekały konkursy sportowe. Sędziował Witold Sargalski, a widowisko komentował Jacek Hoppe. W siatkówkę zwyciężyła drużyna „Krasnoludków”, a w piłce ręcznej triumfowała drużyna nauczycieli. Organizatorami turnieju była: Młodzieżowa Rada Konsultacyjna Miasta Brodnicy oraz Urząd Miejski w Brodnicy.

Marek Białkowski

Biblioteka teraz także na Grunwaldzie

Po ponad 20 latach Filia Biblioteczna nr 4 zmieniała swoją siedzibę. Od stycznia 2012 roku znajduje się na osiedlu Grunwald przy ul. Świętokrzyskiej 1. Filia nr 4 działała do 2011 roku na osiedlu Michałowo przy ulicy K. Wielkiego. Jednostka wspierała znajdującą się niedaleko Filie nr 1. Przeprowadzka na osiedle Grunwald i wydłużenie czasu jej pracy z czterech do ośmiu godzin ma na celu przybliżenie mieszkańcom osiedla oferty kulturalnej organizowanej przez miasto.

Filia nr 4 ma siedzibę w lokalu o powierzchni 54,20 mkw. Oprócz bogatego zbioru książek, prasy oraz czasopism, placówka oferuje dwa stanowiska komputerowe z darmowym dostępem do internetu, zajęcia świetlicowe dla dzieci i młodzieży.

Umowy podpisane, prace trwają

Miasto pozyskało pieniądze unijne na realizację turystyczno-edukacyjnych inwestycji przy finansowym wsparciu Unii Europejskiej. Powstanie w Brodnicy Centrum Edukacji Ekologicznej, a infrastruktura turystyczna w zakolu Drwęcy zostanie zmodernizowana i rozbudowana. Projekty, które miasto złożyło do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu w tej sprawie zostały pozytywnie zaopiniowane. W lutym i marcu zostały podpisane stosowne umowy przez marszałka kujawsko-pomorskiego i burmistrza Brodnicy

„Utworzenie Centrum Edukacji Ekologicznej w XVII wiecznym spichlerzu w Brodnicy” to projekt o całkowitej wartości wynoszącej 387.936,93 zł. Dofinansowanie wynoszące będzie 271.555,85 zł. Centrum zgodnie z umową rozpocznie swoją działalność w lutym 2013 roku. Natomiast wartość projektu Zakole Drwęcy wynosi 1.278.486,18 zł, w tym dofinansowanie ustalono na kwotę: 640.351,36 zł.

Pamiętaliśmy o patriotycznych rocznicach

W uroczystym nastroju mieszkańcy miasta i powiatu brodnickiego świętowali w 2012 roku 67. rocznicę wyzwolenia Brodnicy spod okupacji hitlerowskiej, 92. rocznicę powrotu Pomorza do Macierzy oraz rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości i zakończenia II wojny światowej. Podczas okolicznościowych uroczystości burmistrz Brodnicy wspólnie z przewodniczącym Rady Miejskiej w Brodnicy wyróżnili medalami, statuetkami i okolicznościowymi listami gratulacyjnymi przedsiębiorców, którzy obchodzili w roku 2012 jubileusze działalności. Wyróżnienia otrzymały również osoby, które angażują się w sposób szczególny w życie społeczne i kulturalne miasta.

Brodniczanie pamiętali również o rocznicy: wybuchu powstania warszawskiego, bitwy pod Brodnicą wybuchu II wojny światowej i Dniu Sybiraka. Podczas majowych świąt na Dużym Rynku, w brodnickiej farze i pod Pomnikiem Wdzięczności odbywały się uroczystości, a z okazji Dnia Flagi RP na Przedzamczu zorganizowano festyn. „Stowarzyszenie na Wiejskiej” wspólnie z gimnazjum nr 1 i muzeum organizowały nocne imprezy patriotyczne skierowane do młodych mieszkańców miasta. Nocna Majówka Patriotyczna i Nocne Manewry Patriotyczne cieszyły się olbrzymim zainteresowaniem młodzieży.

Latem świętowaliśmy w Brodnicy uroczystości 150-lecia założenia Ochotniczej Straży Pożarnej

Otwarcie mostu

Pod koniec czerwca został oddany do użytku nowy most przy ul. Mostowej. Budowa była największą inwestycją samorządu brodnickiego minionego roku. W uroczystości otwarcia uczestniczyli licznie przybyli mieszkańcy Brodnicy, którzy chcieli być obecni w tak ważnym dla historii miasta wydarzeniu. Ryszard Przybylski, brodnicki poeta, specjalnie na tę okazję napisał wiersz, po nowej mostowej nawierzchni przejechała 40-osobowa grupa motocyklistów, a pod nim przepłynęli kajakarze. Całość imprezy uświetniła Miejska Orkiestra Dęta. Warto przypomnieć, że budowa rozpoczęła się we wrześniu 2011 roku. Cała inwestycja kosztowała ponad 4,5 mln zł, 75 proc. wartości sfinansowane zostało ze środków unijnych. Długość przeprawy mostowej wynosi 26,59 m, a szerokość - 13,45 m. Po obu stronach jezdni wykonane zostały chodniki o szerokości 2,70 metrów każdy.

Most na ulicy Mostowej na chwilę przed otwarciem

To się wydarzyło w

Wypiękniała nam starówka

Odnowione elewacje kamienic Starego Miasta Brodnicy nabrały blasku. Jest to efekt współpracy władz miasta z właścicielami kamienic. Odnowiono kamienice: przy ul. Kopernika 14 i 9, Duży Rynek 6, gen. Józefa Hallera 17. Właściciele budynków otrzymali od miasta pomoc finansową w łącznej wysokości około 70 tys. zł. W minionym roku wypiękniała także budynek Brodnickiego Domu Kultury, który doczekał się także po wielu latach remontu dachu wraz z wieżą i kopułami. Koszt inwestycji sfinansowanej w 100 procentach przez miasto, wyniósł ponad 103 tys. zł.

Canto Grazioso - muzyczny ambasador Brodnicy

Rok 2012 był bardzo udany dla Miejskiego Chóru Canto Grazioso. Zespół działający od ponad 15 lat na brodnickiej scenie muzycznej został uhonorowany przez marszałka województwa kujawsko-pomorskiego nagrodą za najbardziej wartościowe dokonania w popularyzowaniu muzyki i kultury. W minionym roku chór nagrał i wydał dwie płyty, występował nie tylko przed brodnicką publicznością, ale również koncertował na południu kraju między innymi w Zakopanem i w Krakowie.

Miasto przebudowuje, modernizuje i remontuje ulice i chodniki

Rok 2012 to rok, w którym wykonano dużo inwestycji osiedlowych. Przede wszystkim samorząd brodnicki przebudował ulicę Powstańców Wielkopolskich. Nowej jezdni doczekała się również ulica Prusa. W ramach prac wykonano nawierzchnię od skrzyżowania z ul. Reymonta do skrzyżowania z ul. J. Kasprowicza. Jezdnia ma 6 m szerokości. Natomiast z ulicy Niskie Brodno zniknęły „kocie łby”. Całkowita długość przebudowywanej drogi wyniosła 530 m. Nowego wyglądu nabrały również chodniki, których nawierzchnia wykonana została z kostki betonowej.

W ubiegłym roku zakończono także prace przy budowie chodnika na Rondzie Toruńskim od strony północnej jezdni w kierunku miasta. Usprawnił ruch i przede wszystkim skrócił drogę pieszym. Dzięki środkom unijnym pozyskanym przez miasto z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przebudowano ulicę Długą. Całkowita wartość inwestycji, które trwała rok wyniosła ponad 1 mln 330 tys. zł.

Bezpieczeństwo i zdrowie

Władze Brodnicy od wielu lat systematycznie wspierają służbę zdrowia i policję. Kupując specjalistyczny sprzęt dla szpitala i KPP dbają również w ten sposób o bezpieczeństwo mieszkańców. W 2012 roku brodnicka policja wzbogaciła się o kolejne 2 sztuki narkotestów o wartości około 2.500 zł. Zostały one zakupione przez Urząd Miejski w Brodnicy. Pomimo „zawirowań”, które w ostatnich miesiącach mają miejsce w szpitalu burmistrz zdecydował i w 2012 roku udzielił wsparcia sprzętowego placówce.

Do szpitala trafił ssak elektryczny BASIC 30 z wyposażeniem, niezbędne urządzenie wykorzystywane podczas zabiegów operacyjnych, wózek anestezyjologiczny z wyposażeniem, na oddział SOR trafiły alfanumeryczne odbiorniki przywoławcze DSP-94P, współpracujące ze stacją bazową pogotowia.

Karolina Kamińska – Miss Ziemi Michałowskiej 2012

Korona dla najpiękniejszej

Miss Ziemi Michałowskiej 2012 została Karolina Kamińska z Brodnicy. Pani Karolina ma 24 lata. Jest inżynierem architektem. Nasza miss lubi taniec, interesuje się modą. Karolina Kamińska zdobyła również tytuły Miss Internautów w głosowaniu portalu eBrodnica.pl, Miss Foto oraz Miss Publiczności. Tytuł pierwszej wicemiss otrzymała Ewelina Borowska z Jabłonowa Pomorskiego, a drugą wicemiss została Emilia Rotzoll ze Zbiczna.

Strażackie świętowanie

W maju odbyły się na Dużym Rynku Powiatowe i Miejsko-Gminne Obchody Dnia Strażaka połączone z jubileuszem 150-lecia Ochotniczej Straży Pożarnej w Brodnicy oraz 20-leciem powstania Państwowej Straży Pożarnej w Brodnicy. Zasługi strażacy i druhowie uhonorowani zostali odznaczeniami państwowymi, resortowymi i Medalami Burmistrza Brodnicy. Z tej okazji wybito również okolicznościowy medal, a na rynku ze wspinałym koncertem wystąpiła Orkiestra Wojsk Pogranicza.

Narkotesty przekazane przez miasto brodnickiej policji

Sportowe emocje

Wiele radości dostarczali kibicom również lokalni sportowcy: lekkoatleci na czele z Mateuszem Zagórkim, piłkarze ręczni grający w II lidze, czy piłkarze z BKS Sparta.

Natomiast osoby pasjonujące się sportami walki czy kulturystyką, wspominać będą mile zorganizowane w OSiR dwie imprezy o randze ogólnopolskiej: Galę Boksu oraz Puchar Polski Federacji NAC w Kulturystyce.

Do oglądania meczu Polska-Rosja rozgrywanego w ramach EURO 2012 zaprosiliśmy brodniczian do tzw. strefy kibica, która uruchomiona została w dniu meczu na stadionie OSiR. Wspólne kibicowanie pozwoliło poczuć atmosferę mistrzostw. Ten dzień z pewnością brodniczcy fani piłki nożnej zapamiętają na długo.

Burmistrza spotkania z mieszkańcami

Zgodnie z kilkuletnią tradycją burmistrz spotykał się z mieszkańcami wszystkich osiedli Brodnicy. Spotkania odbywały się w czerwcu. Uczestniczyli w nich także dyrektorzy i przedstawiciele miejskich wydziałów, prezesi spółek i radni. Spotkania jak zawsze miały charakter otwarty i były okazją do poznania najważniejszych zamierzeń samorządu miejskiego w tym roku, ale także do dyskusji i zgłaszania wniosków przez mieszkańców.

Występ zespołu z Ukrainy na jarmarku ekologicznym

Międzynarodowe spotkania

Ponad 80-osobowa grupa młodzieży z Brodnicy i Sum na Ukrainie realizowała w lipcu w naszym mieście projekt pt. „Wspólnie poprzez meandry naszej historii z muzyką i tańcem”. Podczas Międzynarodowego Jarmarku Ekologicznego na scenie na Przedzamczu młodzi artyści zaprezentowali program artystyczny, będący zwieńczeniem ich pracy na warsztatach. Oprócz doskonałego umiętności śpiewu i tańca realizacja projektu dała szansę młodzieży na zapoznanie się z kulturą i historią Polski i Ukrainy.

Na Ukrainie, tym razem w Iwano-Frankowsku, w projekcie „Muzyka łączy narody”, brali udział muzycy z zespołu „Ostatnia Deska Ratunku”. Gościliśmy delegację z zaprzyjaźnionego z Brodnicą Strasburga, która uczestniczyła w jubileuszowych obchodach świąt strażackich, a ekolodzy z Kiejdan (Litwa) i Iwano-Frankowska brali udział w konferencji „Zielone ponad granicami”.

Powstaje dom - budynek socjalny

Mając na uwadze poprawę warunków mieszkaniowych brodniczian, borykających się z problemami finansowymi i rodzinnymi miasto rozpoczęło prace przy budowie budynku socjalnego przy ul. Sikorskiego. Do końca 2013 roku oddanych zostanie do użytku około 40 mieszkań. Przy obiektach powstaną pieszo-jezdnie, place, chodniki i podjazdy dla niepełnosprawnych. Zostanie zbudowany także parking na 26 miejsc postojowych. Teren w pobliżu budynku zostanie przeznaczony pod zieleni.

„Belweder” zyskał nową elewację. Wyremontowano gruntownie także dach

Brodnicki „belweder” z nowym dachem i elewacją

Mieszkańcy budynku zwanego potocznie przez brodniczian „belwederem”, przy ul. Niskie Brodno, przez wiele lat upominali się o remont domu. Teraz mogą być zadowoleni z prac, które przeprowadzono w ich budynku. Remontu doczekał się przede wszystkim dach. Za ponad 115 tys. zł wykonano między innymi: prace rozbiórkowe starych i zniszczonych elementów dachu, naprawiono atyki, wykonano izolację przeciwwilgociową, wymieniono więźbę dachową i deskowanie. Dach pokryto papą i czerwoną dachówką bitumiczną, zamontowano okna połaciowe, wyjścia dachowe. Wyremontowano i pomalowano elewację domu. Wszystkie prace zostały sfinansowane z budżetu miasta.

Opracowanie: (rwi)
Zdjęcia: Archiwum Urzędu Miejskiego,
BDK, Paweł Stanny

2012 roku w Brodnicy

Segment i jubileusz

Od września uczniowie i pracownicy Zespołu Szkół nr 1 w Brodnicy mają dodatkowe pomieszczenia. Po ponad 20 latach udało się dokończyć budowę segmentu nr 1 przy szkole. Burmistrz J. Radacz po objęciu urzędu zdecydował o kontynuowaniu budowy segmentu. Zaplanowano na ten cel ponad 870 tys. zł w budżecie miasta. W budynku znajdują się sale lekcyjne, pracownia informatyczna, fizyko-chemiczna, multimedialna, językowa, biblioteka i pomieszczenia dla administracji. Jubileusz 20-lecia obchodziło III LO, które wchodzi w skład zespołu. Szkołę ukończyło 1.482 licealistów. III Liceum Ogólnokształcące w Brodnicy jest obecnie jedną z najlepiej wyposażonych szkół na terenie miasta

W uroczystościach oddania do użytku nowego segmentu przy ZS nr 1 w Brodnicy uczestniczyła m.in. wojewoda Ewa Mes

Promowaliśmy Brodnicę i pojezierze

Obecność Brodnicy na dwóch dużych imprezach turystycznych odbywających się w 2012 roku z pewnością zaowocowała wypromowaniem uroków naszego miasta i regionu w kraju. Byliśmy obecni w kwietniu w Warszawie na Międzynarodowych Targach LATO i w Bydgoszczy na Inauguracji Kujawsko-Pomorskiego Sezonu Turystycznego.

Przez cały rok pracownicy Centrum Informacji Turystycznej udzielali osobom odwiedzającym nasz region informacji o atrakcjach turystycznych miasta i pojezierza. O tym, co dzieje się ciekawego w Brodnicy mogli dowiedzieć się również widzowie cyklicznego programu „Nad Drwęcą”, ukazującego się na antenie TVP Bydgoszcz oraz widzowie Studia Lata TVP Bydgoszcz.

O działaniach brodnickiego samorządu informowały media lokalne i regionalne, natomiast reporterzy TVP Info poświęcili antenowy czas naszemu miastu w jedną z sierpniowych niedziel.

W 2012 roku świętowaliśmy 30. rocznicę Campingu Muzycznego. Związany z tym koncert uświetnił m.in. zespół Dzem

Ach, jak przyjemnie

Przez cały rok brodnickie placówki kultury oraz organizacje pozarządowe zapraszały mieszkańców i osoby odpoczywające w Brodnicy do udziału w licznych imprezach kulturalno-rekreacyjnych. Na przykład widowisko muzyczne „Z mundurem, z humorem...” w wykonaniu Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego obejrzało w pierwszą niedzielę lutego w hali OSiR około 1000 osób.

W marcu w BDK do łez śmiali się widzowie II Primaaprilisowego Przeglądu Kabaretów Amatorskich BRODA, a w pierwszy dzień wiosny Miejska Orkiestra Dęta zaprosiła na Koncert w wiosennym nastroju. W kwietniu w MiPBP odbył się debiut literacki młodej brodniczanki Marty Gruszczyńskiej, autorki powieści obyczajowej „Gładiole”. Kwiecień i maj to miesiące imprez tanecznych i muzycznych. Na scenie BDK i w hali OSiR występowali uczestnicy Turnieju Tańca Nowoczesnego Live Dance, Ogólnopolskiego konkursu i Festiwalu Artystycznego Osób Niepełnosprawnych.

W letnie miesiące nastąpił prawdziwy wysyp imprez plenerowych, począwszy od Dni Brodnicy, poprzez „Muzyczny Camping 30 lat później”- festiwal rocka i bluesa, na który zjechali do Brodnicy fani z całej Polski, Międzynarodowy Jarmark Ekologiczny, Festiwal Szantowy Brama Mazur, Festiwal RAP & REGGAE NIGHT, po XIX Impresje Orkiestr Dętych. We wrześniu na przedzamczu osoby ciekawe zjawisk otaczającego nas środowiska mogły uczestniczyć w Festiwalu Nauki, a ulice Wyspiańskiego, Ogrodowa i Przykop obchodziły swoje święto.

W listopadowe dni mieliśmy okazję uczestniczyć w wielu imprezach przygotowanych w ramach XXI Dni Kultury Chrześcijańskiej, a w grudniu w świątecznym nastroju spotykaliśmy się na koncertach, spotkaniach opłatkowych, przedstawieniach teatralnych. Przez cały rok ciekawą ofertę wystawienniczą miało również brodnickie muzeum, które w 2012 roku odwiedziło ponad 30 tys. osób.

SZTUKA

Czytać i oglądać

Brodnickie muzeum zaprasza na spotkanie z komiksem. Od 15 lutego w muzealnej galerii „Brama” będzie można oglądać prace współczesnych twórców polskiego komiksu: Daniela Grzeszkiewicza i Katarzyny Babis.

Daniel Grzeszkiewicz jest absolwentem Państwowego Liceum Plastycznego im. C.K. Norwida w Lublinie. Debiutował jako ilustrator „Przygód Kacperka, Wichera i Podmuszki” Agnieszki Zbyszyńskiej - Wyskwar. W roku 1998 na IX Ogólnopolskim Konwencji Twórców Komiksu „Komiks '98” w Łodzi otrzymał wyróżnienie za planszę czarno-białą komiksu „Noc”. Współpracuje z redakcją „Komiksu Gazety Brawurowej” (KGB) wydawanej przez Huberta Ronka, gdzie zamieszczane są jego prace. Jest autorem komisów: *Dziwny sen Spielberga*, *W temacie aniołów*, *Jaś i Małgosia*, *Człowiek*, *Ciapanek*, *Ameno*, *Człowiek*, *Dosiebiewracanie* i *Piekło*. Rysuje także krótkie formy jednoplanszowe oraz formy i postacie.

Katarzyna Babis studiuje sztukę i tworzy w Lublinie, rozwijając swe umiejętności w dziedzinie cyfrowej i tradycyjnej ilustracji. Współtworzyła serię komiksową: *Dom żałoby* i *Ziniol* oraz album pod tytułem *Rysopis warsztatowy*, podsumowujący Warsztaty Komiksowe - cykliczną imprezę komiksową organizowaną w Lublinie.

Prace prezentowane w galerii „Brama” przy Małym Rynku, będzie można oglądać do 1 kwietnia.

(sta)

FOTOGRAFIA

Podglądanie przyrody

Fot. Paweł Stanny

Wystawa najlepszych fotografików w Brodnicach

Jeszcze przez kilka dni w muzealnej galerii Brama oglądać można wystawę fotografii dzikiej przyrody. Prezentowane zdjęcia to plon konkursu organizowanego przez Muzeum Historii Naturalnej w Londynie i BBC Wildlife Magazine. Wernisaż wystawy odbył się 11 stycznia.

Organizowany rokrocznie od 1965 roku konkurs Wildlife Photographer of Year to największy i najbardziej prestiżowy w świecie konkurs w dziedzinie fotografii przyrodniczej. W roku 2011, w konkursie wzięło udział ponad cztery tysiące fotografów z 96 krajów (w tym z Polski), którzy nadesłali ponad 40 tysięcy zdjęć. Rywalizowali oni w 15 kategoriach, starając się m.in. o dwie nagrody specjalne.

Wystawę, która dotarła również do Brodnic, tworzą wyłącznie nagrodzone i wyróżnione prace. Jest to łącznie 108 fotografii ukazujących wspaniałość i różnorodność naturalnego świata. Wysoki poziom prac ukazuje też talent i cierpliwość ich twórców.

(sta)

LUDZIE

Pora na nową miss

Brodnicki Dom Kultury zaprasza piękne panny do uczestnictwa w wyborach Miss Ziemi Michałowskiej 2013. Tegoroczna impreza to już piętnasta odsłona tego popularnego, widowiskowego konkursu.

Wybory są otwarte, co znaczy, że mile widziane są nie tylko mieszkanki Brodnic, ale też panny z innych miejscowości. Do udziału w wyborach organizatorzy zachęcają panny bezdzietne, które ukończyły 16 lat i mają minimum 165 cm wzrostu. Nagroda główna to kwota 3 tysięcy złotych brutto i liczne nagrody rzeczowe.

Zgłoszenia kandydatek przyjmowane są do 11 lutego w Brodnickim Domu Kultury przy ul. Przykop 43 od poniedziałku do piątku w godzinach od 8 do 16, a w soboty od 8 do 13. Dodatkowych informacji można zasięgnąć w BDK pod numerem telefonu 56-49-821-42 oraz 56-49-843-95.

(sta)

CZYTELNICTWO. Biblioteka i muzeum zapraszają na promocje

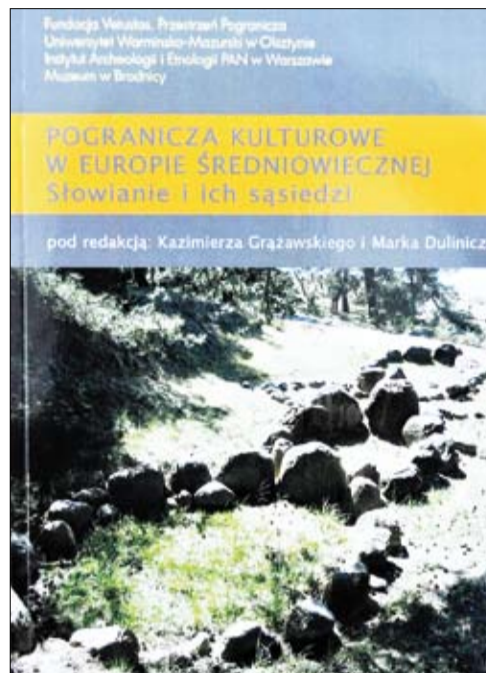
Wspomnienia i ciekawostki

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

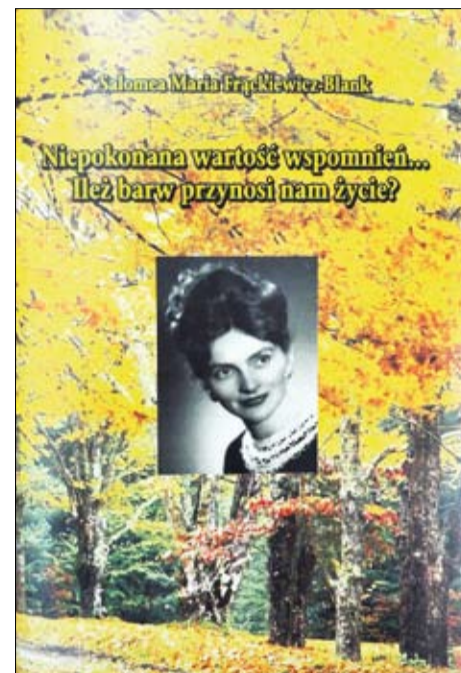
Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Okładki książek autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Pod koniec ubiegłego roku pojawiły się nowe książki autorów mieszkających i tworzących w Brodnicach. Poświęcone są poezji i archeologii. Wkrótce zaprezentowane zostaną w brodnickiej bibliotece.

Tekst i zdjęcia: Paweł Stanny

CZYTELNICTWO

Klikniesz i masz bibliotekę

W Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Brodnicach rozpoczęto prace przy tworzeniu Brodnickiej Biblioteki Cyfrowej. Uruchomienie jej nastąpi jeszcze w tym miesiącu.

Brodnicka Biblioteka Cyfrowa działać będzie w ramach Kujawsko-Pomorskiej Biblioteki Cyfrowej. Stosowne porozumienie w tej sprawie zostało podpisane z władzami Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu w grudniu ub. roku. Biblioteka Główna UMK jest koordynatorem projektu KPBC.

Brodnicka Biblioteka Cyfrowa, tak jak cała Kujawsko-Pomorska Biblioteka Cyfrowa, służyć ma w pierwszej kolejności osobom zajmującym się pra-

cją naukową, studentom, uczniom oraz wszystkim mieszkańcom regionu kujawsko-pomorskiego. Biblioteka skupiać się będzie w pierwszej kolejności na gromadzeniu cyfrowych wersji książek, zbiorów ikonograficznych, kartograficznych i muzycznych, dokumentów dotyczących życia społecznego, związanych z Brodnicą i resztą powiatu brodnickiego.

W Brodnickiej Bibliotece Cyfrowej znaleźć będzie można książki, czasopisma, dokumenty, fotografie, rękopisy, dokumenty, mapy, ulotki, plakaty, pocztówki, ekslibrisy itd. Korzystanie z biblioteki odbywać się będzie poprzez stronę internetową MiPBP w Brodnicach. Na potrzeby zbioru wydzielone zostanie także osobne stanowisko w czytelni.

Zapraszamy mieszkańców powiatu brodnickiego do tworzenia Brodnickiej Biblioteki Cyfrowej, zachęcając równocześnie do nieodpłatnego udostępniania posiadanych przez siebie wymienionych wyżej materiałów. Nie będą one wypożyczane, lecz skanowane i digitalizowane na miejscu, po podpisaniu wcześniejszej zgody posiadacza praw autorskich lub oświadczenia o udostępnieniu.

Więcej informacji na ten temat udziela informatyk MiPBP w Brodnicach pod numerem 56 49-822-47.

(sta)

Pchełki i Pchlaszki

- Nawet poeta, gdy jest pijany, bełkoce.
- Nowy Rok ma 24 godziny, a cały rok ma 365 dni.
- Kto wydaje owoce pracy nadaremno temu ogryzki.
- Często chodzące wzory włożą w drogę.
- Najgorzej, gdy wolność odbiera rozum.

O biurokracji
Skąd tyle chaosu?
Z nadmiaru osób.

Nie jestem godzien
Panie, nie jestem godzien,
Żebym chodził po wodzie,
Chyba że zimą w Budach
Przez Chojno po lodzie.

Granice rozumu
Nie ma wiedzy
Bez miedzy.

Miroslaw Kaniecki

KOŁOWROTEK WSPOMNIENI

O „Białej Damie”, jej autorce i tłumaczu (1)

Biała Dama - owa sentymentalna powiastka, której akcja toczy się w XIX wieku, to niedłwie dyżurny temat brodnickiej pasy i wydawnictw, ciągle jeszcze nie zamknięty, stale poszerzany i powracający natrętnie jak echo czy wodna fala. Zajmowałem się i ją tą rodzinną niejako dla mnie historią i w końcu uznałem, że nadeszła pora, aby ją - dla mnie przynajmniej - zamknąć ostatecznie i w miarę kompetentnie.

Z moim stryjem Sylwestrem Bizanem nigdy ani przed 1939 rokiem, ani po wojnie nie rozmawiałem poważnie o owej przetłumaczonej przez niego bestsellerowej (dla lokalnej społeczności) opowieści, o książeczce B. von der Goltz *Biała Dama*, wydanej w Brodnicy u Wojciechowskiego. Wiedziałem, że autorką romanisu osnutego na tle brodnickich realiów rzekomo z 1839 roku była kobieta, że inicjał jej imienia mógłby wskazywać na Barbarę, bywałem też na ewangelickim cmentarzu przy niezwykłym pomniku grobowym dra Leopolda Dittmera, który jako Henryk Alten miał być jakoby pierwowzorem głównego bohatera *Białej Damy*, zakochanym z wzajemnością w urodziwej Małgorzacie. Rodzinny egzemplarz przekładu z 1936 roku gdzieś się zapodział, ale rzecz nie dawała mi spokoju. Pisząc w 2001 roku w „Ziemi Michałowskiej” o stryju, próbowałem dociec niektórych wątków sprawy. A jak wyglądają one obecnie, kiedy wiem już znacznie więcej?

Zacząć chciałbym od stwierdzenia, którego może nie każdy jest świadomy: baronówna von der Goltz nie jest autorką tylko jednej książki, a czasem tak ją traktujemy. To nie auctor unius libri. Napisała ich kilka i to różnorakich. Dla nas,

mieszkańców Brodnicy, ważna jest ta jedna - *Die Weisse Frau (Biała Dama)*, wydana w Dreźnie w 1906 roku. A inne? Oto niemieckie tytuły niektórych z nich: *Im Banne der Madonna* (1902), *Die letzten Monforts* (1905), *Den die Frauen lieben* (1915), *Im Banne des Einen* (1917). W moich zbiorach mam szczęśliwym trafem i dzięki życzliwej pomocy w ich zdobyciu egzemplarze powieści *Im Banne des Einen*, oraz rozgrywające się - również na naszych terenach - ponad trzystustronicowe romanisdo o dziejach Wazów w Polsce z udziałem królowej (*Im Banne der Madonna*).

Zanim o biogramie naszej autorki, kilka słów o znanych na ogół okolicznościach, wskutek których Brodnica (Strasbourg) znalazła się w omawianej książce. Otóż jak podaje Plehn pod hasłem „Gross Gorczenitz”, ziemską posiadłość mająca w XIX wieku powierzchnię prawie trzystu hektarów od 1800 roku osiem razy zmieniała swojego właściciela. W roku 1855 kupił ją na jedenaście lat za 37.750 talarów Leonhard Eckhard Freiherr (czyli baron) von der Goltz, ojciec autorki *Białej Damy*. A jakie były losy jego córki Johanny Berty?

Urodziła się w Obrowie 5 kwietnia 1845 roku. Jej ojciec, urodzony 13 marca 1815 roku w Wilhelmsthal (Wilamowo), miał wtedy trzydzieści lat, był starszy o jedenaście lat od swojej żony Amalii Hepner. Baronówna najpierw wzrastała w Obrowie, potem w Słoszewach, a na koniec w Gorczenicy, dokąd przenieśli się jej rodzice. Matka Berty zmarła w sierpniu 1855 roku, osierocając dziesięcioletnią córkę, która nie uczęszczała do szkół, bo miała domową wychowawczynię i nauczy-

cielkę. Od piętnastego roku życia naukę kontynuowała w Poznaniu w szkole dla dziewcząt (Höhere Töchterschule). W 1868 roku, chcąc się usamodzielnic i stanąć na własnych nogach, zaczęła dalszą naukę w żeńskim seminarium nauczycielskim Ferdynanda Gleima we Wrocławiu, które ukończyła jesienią 1870 roku. Dla dopełnienia edukacji przebywała jeszcze przez rok we francuskiej części Szwajcarii, po czym przez osiemnaście lat była nauczycielką w publicznych szkołach wrocławskich.

Schorowana osiadła ze swoją wieloletnią przyjaciółką - jak podają dawne źródła - w miejscowości Cunnersdorf w Karkonoszach. Zmarła 22 stycznia 1926 roku w Görlitz na Śląsku. Wiele danych dotyczących życia autorki *Białej Damy* zawdzięczam p. Ryszardowi Turczynowi, znanemu tłumaczowi literatury pięknej, za co serdecznie mu dziękuję.

Autorzy piszący o realiach czy o rzekomych realiach brodnickich w powieści nie zwracają na ogół uwagi na to, że Berta von der Goltz przywołuje zapewne własne wspomnienia z lat dziecięcych, kiedy jej rodzina mieszkała w Słoszewach. Tam bowiem umieszcza część akcji *Białej Damy*, gdzie jeden z bohaterów, ojciec Małgorzaty, Hans Adolf Ferno, jest dzie-dzicem dóbr.

Jest też interesujące - choć nie zawsze się o tym pamięta czy wie - że w jednej z dawnych siedzib von der Goltzów, w Siemczynie (Heinrichsdorf, Henrykowo), ukazywać się ma jakoby w tamtejszym pałacu w postaci okropnego straszdyła duch „białej damy”. Czy ta legenda sięga czasów Berty von der Goltz - nie wiem. Gdyby tak było, to autorka *Białej Damy* mogła być przejąć ową mniej

szlachetną wersję zjawy na karty swojej książki.

Jak dotąd nie miałem w rękę dreźnieńskiego wydania *Białej Damy* z 1906 roku, nie znam też nikogo, kto by znał ten druczek, który nie powinien przecież zagiąć bez śladu, skoro stosunkowo łatwy jest dostęp do innych utworów autorki. Ale poszukiwania trwają...

Po to, aby odnieść się do *Białej*

Damy najpierw prześledzić trzeba inną „brodnicką” powieść *Im Banne der Madonna*, bo w niej bije źródło niektórych motywów i zawężeń akcji przetłumaczonego przez stryja romanisu. Dla mieszkańców Brodnicy ta konfrontacja okaże się zaskakująca.

Marian Bizan

HISTORIA. Partyzanci w okolicach Brodnicy w roku 1944 roku

Chcieli polować na „leśnych”

W roku 1944 w rejonie Brodnicy uaktywnili się partyzanci. Mieli oni swoje kryjówki w lasach nadleśnictwa Ruda i Lidzbark. Latem 1944 r. wykoleili oni pociąg towarowy jadący z Działdowa w kierunku Brodnicy. Miało to miejsce na stacji Radoszki zwanej wówczas Radebusch, wcześniej Radosk1.

Do zwalczania partyzantów powołano w Brodnicy specjalną jednostkę policyj-

ną pod nazwą „Jagdkommando” czyli „komando pościgowe”. Wzniesiono dla niej na terenie Michałowa - obecnie ulica Lidzbarska - na polu uprawnym skonfiskowanym Józefowi Grostemu dwa drewniane baraki na podmurówce. W jednym z nich zakwaterowano policjantów, w drugim organizowano dla nich zajęcia teoretyczne. W głębi, poza barakami, znajdowały się klatki, budy dla psów

przechodzących specjalną tresurę. Mimo włożonych wysiłków jednostka ta nie mogła poszczycić się wielkimi osiągnięciami, które hitlerowska propaganda mogłaby wykorzystać.

Baraki te przetrwały działania wojenne w styczniu 1945 roku i przez pewien czas służyły czerwonoarmistom za szpital polowy dla rannych na froncie żołnierzy. Później zostały rozebrane. W czasach powojennych teren

przeznaczono pod budownictwo domków jednorodzinnych.

Ewa Rzeszutko napisała pracę pt. „Partyzanci znad Welu, Brynicy i Drwęcy”. Promocja książki, zorganizowana z inicjatywy dyrektora Miejskiej i Powiatowej Biblioteki Publicznej w Brodnicy Pawła Stannego odbyła się w Pałacu Anny Wazówny dnia 20 września 2012 roku.

Jerzy Wultański

Na ten temat w powojennej prasie ukazał się niezgodny z prawdą artykuł, że miało to miejsce na dworcu kolejowym Tama Brodzka, wówczas niem. Dammfurt, wcześniej Broddydamm. Miało tam wysadzić w powietrze pociąg wiozący na front czołgi, działa i amunicję.

Artykuł ten Czesława Morawetza „Żołnierze Batalionu Szturmowego” ukazał się w „Przekroju” nr 1853-1854 z 12 października 1980 r. Moje sprostowanie dotyczące tej publikacji zamieszczono w numerze 1857 z dnia 9 listopada 1980 roku.

LUDZIE. Brodnica w kolorze sepii

To był jazz...

W bestsellerowej powieści Włodzimierza Kowalewskiego pt. „Excentrycy” główny bohater Fabian Apanowicz, doskonały puzonista, porzuca pod koniec lat 50-tych Wielką Brytanię i wraca do Polski, aby założyć zespół big-bandowy. Całkiem podobna historia wydarzyła się po wojnie w Brodnicy.

Krytycy nie uwierzyli Włodzimierzowi Kowalewskiemu. Rezygnacja z życia na dobrym poziomie i powrót do zniszczonej wojną Polski, gdzie na dobre zadomowił się już nowy, komunistyczny, porządek brzmi nierozsądnie i niewiarygodnie. Tymczasem to pisarz miał rację. Wystarczy tylko zmienić imiona bohaterów i trochę przestawić daty i miejsca.

W lokalnym wydaniu historia ta toczy się wokół osoby wielkiego miłośnika muzyki, Tadeusza Lewandowskiego, który przed wojną nie rozstawał się w Brodnicy z fortepianem. W obliczu zagrożenia wojny z Niemcami, jak wielu innych brodniczanie, trafił on na obóz szkoleniowo-wojskowy pod sowiecką granicę. Już w toku trwania wojny trafił do niewoli radzieckiej i został wywieziony 800 km za Moskwę. Zachorował po drodze na krwawą dyzenterię i przetrwał dzięki opiece przyjaciela Henryka Gołębiewskiego.

Niedługo później, po ustaleniu, że obaj pochodzą z terenu Pomorza wcielonego Rzeszy, zostali przez Rosjan przekazani Niemcom. Trafili do oflagu w Bawarii i skierowani do pracy w kamieniołomach. Niedługo

Zespół HOT BOYS podczas koncertu w dzisiejszym kinie Świt około 1947 roku. Przy fortepianie Tadeusz Lewandowski.

później uciekli i poprzez Berlin i Bydgoszcz wrócili do Brodnicy. W pociągu jechali z SS-manami, którym do głowy nie przyszło, że częstują papierosami dwóch polskich zbiegów, na dodatek podchorążych. Był schyłek 1939 roku.

Robota w wywiadzie

W Brodnicy Tadeusz Lewandowski włączył się do konspiracji w ramach podziemnej działalności harcerskiej (prawdopodobnie został członkiem Związku Jaszczurczego). Był łącznikiem przechwytyjącym ze skrytki wiadomości przyjeżdżające pociągami z Gdańska. Wiadomości, które docierały do Brodnicy dotyczyły m.in. ruchu statków i okrętów niemieckich w porcie gdańskim i w Gdyni. Doszło jednak do wpadki i wielu członków organizacji zostało aresztowanych. Tadeusz Lewandowski także wpadł w ręce Niemców.

Trafił do obozu w Stutthofie. Miał szczęście, bowiem Niemcy poszukując muzyka do zespołu obozowego doceniali jego umiejętności gry na fortepianie oraz fakt, że znał niemal wszystkie przedwojenne szlagiery. Został liderem zespołu, co pozwoliło mu pomagać innym obozowiczom. Wciągał bowiem do swej grupy ludzi, którzy o grze nie mieli pojęcia, a z powodu chorób i wycieńczenia mogli umrzeć.

- *Więzi, które wtedy zawiązały się między tamtymi ludźmi przetrwały do ich ostatnich dni życia. Stali się niemal rodziną* – mówi syn Tadeusza Lewandowskiego, który po ojcu odziedziczył imię i talent muzyczny.

Pod koniec wojny, podczas tzw. „marszu śmierci”, Tadeusz Lewandowski uciekł pod Łęborkiem i szczęśliwie wrócił do Brodnicy. Już po zakończeniu wojny, chcąc ułożyć sobie życie zapisał się na kur-

sy protetyki w Bydgoszczy. Jeździł tam na lokomotywie, a konkretnie na zderzakach, bo lepszych miejsc nie było, ale kurs skończył.

Czas na jazz

Po zniszczeniach wojennych, w Brodnicy napędce organizowano na nowo urzędy i instytucje. Z różnych stron Polski, Europy, a nawet świata, wracali do miasta przedwojenni mieszkańcy Brodnicy. Wtedy to grupka przyjaciół - muzyków z Tadeuszem Lewandowskim na czele, wpadła na pomysł, aby założyć zespół big bandowy i zyskami z koncertów wspierać remonty szpitala i szkół. Grupa HOT BOYS powstała na przełomie 1945 i 1946 roku. Grała jazz, swing i wielkie muzyczne przeboje z całego świata. Koncertowali nie tylko w Brodnicy, ale również w Ławie, Nowym Mieście, Rypinie i innych miejscowościach.

Skład się zmieniał. Na pierwszych koncertach na klarncie i saksofonie grał Bogdan Lewandowski, młodszy brat Tadeusza, dalej Gwidon Tarasiewicz – również klarinet i saksofon, Franciszek Rajkiewicz – puzon, Jan Melnicki – skrzypce, konferansjerka, śpiew i taniec, Tadeusz Rosiński (jedeny aktor zawodowy) – także był konferansjerem, Inek Stawiński grał na kontrabasie, Roman „Marian” Sobociński na gitarze, na perkusji Henryk Kruszczyński, na fortepianie Tadeusz Lewandowski. Śpiewała Janina Lewandowska - jedyna kobieta w zespole, drugie i trzecie skrzypce obsadzili: Kazimierz Olszonowicz i Henryk Szram. Na akordeonie grał Stefan Berezewski.

HOT BOYS grali jazz i oszukiwali, jak mogli, niechętny im Urząd Bezpieczeństwa. Na pytanie dlaczego grają muzykę z Zachodu, odpowiadali najchętniej, że to muzyka ucieżonego przez kapitalistów czarnego ludu, a oni grają w dowód solidarności z nimi. Repertuar był stale urozmaiany.

Mimo, że „żelazna kutyna” już zapadła, z Ameryki wciąż docierały do Brodnicy paczki z płytami z muzyką jazzową. Po odsłuchaniu Tadeusz Lewandowski i Gwidon Tarasiewicz przerabiali je na własne potrzeby. Zespół istniał do 1949 roku. Po rozpadzie, wielu muzyków nie przerwało swej przygody z muzyką. Tadeusz Lewandowski wraz żoną swoje muzyczne fascynacje kontynuowali w kameralnym gronie rodzinnym i przyjacielskim. Tradycje muzyczne rodziny dziś kontynuują ich dzieci.

Tekst i reprodukcje:
Paweł Stanny

Janina Lewandowska – jedyna wokalistka i kobieta w zespole

Roman Marian Sobociński z gitarą przywiezioną z sowieckiej tułaczki

Ta sama gitara dziś jako pamiątka rodzinna Wojciecha Sobocińskiego

JEŚLI RADIO
to tylko
STEREOFONICZNY
PHILIPS
SUPER 456 U
NA RATY PO ZŁ 31.40 MIESIĘCZNIE
Do nabycia w Elektrowni Miejskiej w Brodnicy

Z archiwum Ziemi Michałowskiej (1)

Przeglądanie przedwojennych, archiwalnych numerów Ziemi Michałowskiej jest sprawą bardzo emocjonującą. Pozwala „od ręki” przyjrzeć się jakimi sprawami żyli dawni brodniczanie. Poznać, jakie były ich sympatie polityczne, gdzie i co jedli, gdzie i jak się ubierali, z jakiej kultury korzystali.

Gazeta śledziła i opisywała na bieżąco ważne wydarzenia płynące z kraju, zwłaszcza z Warszawy oraz ze świata. Numery styczniowe z 1937 roku, z którego pochodzą prezentowane obok zdjęcia, donoszą m. in. o sporze rządu z parlamentem, o silnych mrozach, które nawiedziły kraj, a także o woli normalizacji stosunków senatu Wolnego Miasta Gdańska z Polską. Coraz więcej pisze się również o agresywnej i niebezpiecznej polityce Hitlera w Niemczech.

Tekst i fot: Paweł Stanny

Poszukuję
dziewczyny
najchętniej ze wsi (4226
Kasprzewska
Paderewskiego 20/22.

Dosiego Nowego Reku
życzy Szan. Klientom
Feliks Starogarski z żoną
skład tow. kolonialnych
Kamionka 1.

PIŁKA NOŻNA. Brodnicka drużyna wciąż niepokonana

Duże szanse na awans

Ze Sławomirem Narlochem – menedżerem BKS Sparta o przygotowaniach do rozgrywek rundy wiosennej - rozmawia Paweł Stanny

Zanim zawodnicy Sparty wybiegną na boisko zdobywać punkty, zespół czeka mecze sparingowe. Kiedy i gdzie rozegrane zostaną te spotkania?

- Pierwszy mecz zaplanowany został na 26 stycznia z Wkrą Żuromin. Następny sparing 2 będzie 2 lutego. W ławie zagramy z Drwęcą Nowe Miasto Lubawskie. Kolejny mecz rozegrany zostanie 9 lutego z Sokołem Ostróda. Mecze odbędą się w Ostródzie.

Z kolei 16 lutego w Kowalewie zmierzemy się z tamtejszym Promieniem. 23 lutego zagramy z Notecianką Pałkoc. Mecze ten odbędą się w Toruniu. 2 marca zespół zmierzy się z Jeziorakiem Iława. Zagramy w ławie. Ostatni sparing, 9 marca, zagramy w Świeciu z Wdą Świecie.

Fot. Paweł Stanny

Do jakich zmian kadrowych kierownictwo przygotowuje zespół Sparty?

- Nie chcę na razie zdradzać szczegółów. Nie ukrywam, że w pierwszej kolejności poszukujemy bramkarza i zawodników obrony. Szukamy też dobrego rozgrywanego. Rozważamy pewne opcje pozyskania konkretnych zawodników. Nie chcę wymieniać konkretnych nazwisk, ponieważ nie tylko

my staramy się o pozyskanie piłkarzy.

Jaki cel do osiągnięcia przyjęliście w rundzie wiosennej?

- Zajmujemy wysoką, drugą pozycję w tabeli. Mamy jednak jako jedyni jeden zaległy mecz z Szubinią Szubin i pięć punktów straty do pierwszego miejsca. Mecz rozegrany zostanie w Brodnicy i liczę, że wynik będzie dla nas korzystny.

Czyli zamierzacie zdobyć pierwsze miejsce w tabeli?

- To jest oczywiste. Musimy walczyć o powrót do III ligi, ale mecze i punkty to nie wszystko. Ważne są pieniądze. Ze sponsorami nie jest łatwo. Prowadzimy cały czas rozmowy z nowymi sponsorami, ale nie są to sponsorzy strategiczni. Jeśli zdobędziemy pieniądze, III liga stanie się bardziej realna.

Jak pan ocenia współpracę z trenerem Walentynem Guszczinem?

- Uważam, że dobrze prowadzi zespół. Staramy się nie ingerować w jego działania i sprostać jego potrzebom. Zawodnicy są dobrze przygotowani kondycyjnie. Sił nam w ostatniej rundzie nie brakowało, ale niestety trochę zawiodła skuteczność. Mimo tego jesteśmy jedyną drużyną w IV lidze, która żadnego meczu nie przegrała.

LEKKA ATLETYKA

Trenują w górach

Dobrze wspominać będą miniony rok członkowie Miejskiego Uczniowskiego Klubu Lekkoatletycznego w Brodnicy. Prowadzony przez Zenona Rosińskiego klub może pochwalić się zdobyciem młodzieżowego wicemistrzostwa Polski (U23) w Radomiu w biegu na 400 metrów - Mateusz Zagórski. Zawodnik ten zdobył również IV miejsce w Haifie w Izraelu.

MUKL „Brodnica” istnieje od 2002 roku. Zawodnicy aktualnie przygotowują się do sezonu lekkoatletycznego - 2013 w Witowie koło Zakopanego. Najważniejsze plany na bieżący rok to udział w Mistrzostwach Polski we wszystkich kategoriach wiekowych, a także Młodzieżowe Mistrzostwa Europy (U23) w Finlandii w Tampere.

(sta)

Biegaczki MUKL podczas treningu

PIŁKA NOŻNA

Sparta w dobrych rękach

Trener Walentyn Guszczin to szkoleniowiec, któremu brodnicka Sparta wiele zawdzięcza.

W 1997 roku objął drużynę seniorów grającą w V lidze i po awansie do IV ligi oraz udanych barażach, wprowadził zespół do III ligi. Były to znakomite czasy dla brodnickiego klubu. Kierowany przez Guszczina zespół osiągnął wtedy wysokie piąte miejsce w tabeli.

W sezonie 2003/ 2004 roku trenował zespół ponownie. W przeszłości pracował m.in. z Sokołem Ostróda, Wiśłą Nowe, Unią Wąbrzeźno i Naprzodem Jabłonowo. W czerwcu 2012 roku Walentyn Guszczin powrócił na stanowisko trenera Sparty, osiągając bardzo dobre wyniki.

Czy jeszcze raz wprowadzi zespół do III ligi? Wszyscy wierzą, że tak się stanie. Trzymamy kciuki za trenera i zespół.

(sta)

Trener Walentyn Guszczin

PIŁKA RĘCZNA

Wzmocnienie się przyda

24 stycznia 2013 r. ekipa „szczypiornistów” prowadzona przez trenera Jana Orzecha rozpoczęła rundę rewanżową w rozgrywkach w sezonie 2012/2013. Warto przypomnieć, że drużyna brodnicka jest beniaminkiem na tym szczeblu rozgrywek, tj. II ligi.

Młody brodnicki team po rundzie jesiennej zajmuje 13. lokatę w tabeli z dorobkiem 7 punktów. Drużyna MKS-u wygrała trzy mecze, raz zremisowała i poniosła 9 porażek. Zapowiada się trudna walka o utrzymanie zespołu w II lidze, w której występuje 14 drużyn. Spadają 4 ekipy. W tabeli prowadzi zespół Energetyka Gryfino przed AZS-em Bydgoszcz i Sokołem Gdańsk.

Młoda i ambitna drużyna Jana Orzecha nabiera doświadczenia i poprawia swoją grę z meczu na mecz. Ostatnio zespół został wzmocniony doświadczonym Maciejem Suwiszem, wychowankiem MKS-u, byłym graczem m.in. Grunwaldu Poznań. Na wyróżnienie zasługują również brodnicki bramkarze: Paweł Jankowski i Dawid Kaczmarski oraz wysocy rozgrywający: Kamil Netz i Karol Cichocki.

Trener i zawodnicy liczą na sportowy doping fanów piłki ręcznej z naszego miasta. Warto dodać, że wychowankowie MKS- Brodnica grają w polskiej superlidze piłki ręcznej. Są to: Patryk Kuchczyński - Klub Poven Zabrze, Tomasz Klinger MMTS Kwidzyn, Paweł Wita-MIEDŹ Legnica. W I lidze w klubie WARMIA Olsztyn występuje Mateusz Kopyciński.

Sponsorem klubu jest m.in. Telewizja Kablowa ELTRONIK, która przekazuje relacje ze wszystkich spotkań rozgrywanych w Brodnicy.

Jerzy Fogel

Fot. Nadesłana

Autor tekstu z B. Lackowiczem, piłkarzem ręcznym z Chorwacji - brązowym medalistą Igrzysk Olimpijskich w Londynie 2012

Terminarz rundy rewanżowej w II lidze piłki ręcznej mężczyzn

- 24.01.2013, czwartek, godz. 18.30
MKS ELTRONIK BRODNICA - UKS SOKÓŁ GDAŃSK
- 17.02.2013, niedziela, godz. 15.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - GKS ŻUKOWO
- 23.02.2013, sobota, godz. 17.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - SAMBOR TCZEW
- 10.03.2013, niedziela, godz. 15.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - UKS SZCZYPIORNIAK OLSZTYN
- 17.03.2013, niedziela, godz. 15.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - BS KORONA KORONOWO
- 24.03.2013, niedziela, godz. 15.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - AZS UWM OLSZTYN
- 28.04.2013, niedziela, godz. 15.00
MKS ELTRONIK BRODNICA - UKS ALFA STRZELNO

BRODNICKI KLUB SPORTOWY SPARTA

OGŁASZA NABÓR DO SZKÓŁKI PIŁKARSKIEJ „MŁODZI SPARTANIE” dla DZIECI od 5 do 9 lat

SERDECZNIE ZAPRASZAMY

- TRENINGI ODBYWAĆ SIĘ BĘDĄ DWA RAZY W TYGODNIU PO 1,5 GODZINY
- TRENINGI POD OPIEKĄ WYKWALIFIKOWANYCH INSTRUKTORÓW

ZAPISY W BIURZE BRODNICKIEGO KLUBU SPORTOWEGO „SPARTA” ORAZ TELEFONICZNIE

tel. 56 697 05 89
kom. 602 507 079

Fot. Paweł Stanny

Ziemia Michałowska

Miejski Miesięcznik Społeczno-Kulturalny, Wydawca: Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Brodnicy. **Red. naczelny: Paweł Stanny**
Współpracują: Marian Bizan, Piotr Grażawski, Mirosław R. Kaniecki, Jerzy Wultański
Adres redakcji: ul. Zamkowa 1, 87- 300 Brodnica tel. 56 49-822-47
Adres internetowy: ziemiamichalowska@wp.pl
Skład: Wydawnictwo Kujawy - www.kujawy.media.pl
Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadsyłanych materiałów

BRODNICKIE HISTORIE

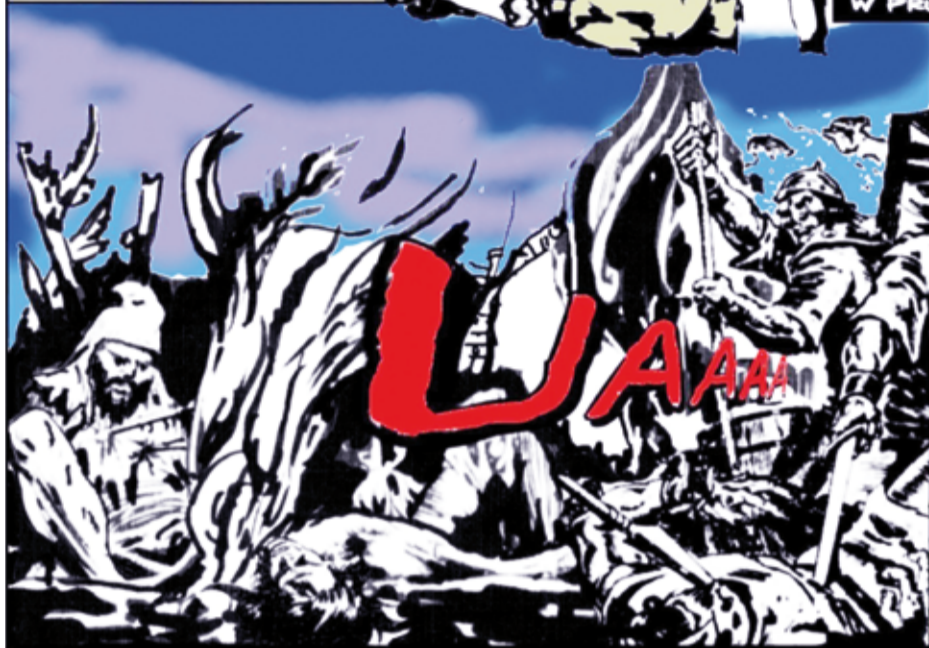
1 NAJSTARSZA WZMIANKA

TEKST I RYS. - PIOTR GRAŻAWSKI

BYŁO TO UPALNYM LATEM ROKU PAŃSKIEGO 1263. WYBUCHŁO WÓWCZAS II POWSTANIE PLEMION PRUSKICH PRZECIWKO KRZYŻAKOM. WKRÓTCE CAŁY KRAJ MIAŁ STANĄĆ W OGNIU I SPŁYNAĆ KRWIĄ... KRONIKARZ ZAKONNY PIOTR DUSBURG TAK ZAPISAŁ WIADOMOŚĆ O POCZĄTKU WOJNY...

"W TYM CZASIE JACWINGOWIE Z TAK WIELKIM WOJSKIEM, JAKIEGO NIKT DOTĄD W PRUSACH NIE WIDZIAŁ NAJECHALI ZIEMIĘ LUBAWSKĄ."

BRODNICA?

STRAISBERG?

KI CZORT?!

"ZAMEK I MIASTO LUBAWĘ ZNISZCZYLI DOSZCZĘTNE..."

"NASTĘPNIE PRZESZLI OBLOK CASTRUM STRAISBERGK." UŻYCIĘ PRZEZ KRZYŻACKIEGO KRONIKARZA ŁACIŃSKIEGO OKREŚLEŃA "CASTRUM", CO DOSŁOWNIE ZNACZY "ZAMEK" ŚWIEDOZY, ŻE OSADA JUŻ WTEDY (1263) BYŁA MIEJSCEM WAROWNYM. ZAPEWNE POSIADAŁA UMOCNIEŃIA DREWNIANO-ZIEMNE. STRAISBERG, TO DWCZESNA NIEMIECKA NAZWA BRODNICY. JEST PRZYPUSZCZENIE, ŻE ONE OBIE FUNKCJONOWAŁY JEDNOCZEŚNIE. ZAPIS PIOTRA DUSBURGA W JEGO "CHRONICA PRUSSIE" (KRONICE PRUSI) JEST NAJSTARSZYM, ZNANYM ŚWIADECTWEM PISANYM BRODNICY.

- DOSKONAŁE MIEJSCE NA MIASTO...
JAK TU WYGLĄDA! BAGNA, RZĘKA
KRZAKI, TYSIĄC KOMARÓW. CHYBA NIE BĘDZIE
CHCIAŁ TU BUDOWAĆ?!

TYLKO BOŻA DŁOŃ MOGŁA OCALIĆ
NAS Z TAKIEGO NIESZCZĘCIA! A GDYBY
TAK UCZYNIĆ JĄ HERBEM MIASTA?...

ROKU PAŃSKIEGO 1298 PIOTR DUSBURG ZAPISAŁ: "W DNIU ŚWIĘTEGO MICHAŁA (29.IX) STU CZTERDZIEŚCIU MEŻÓW Z LITWY NIESPODZIEWANIE NAPADŁO MIASTO BRODNICĘ. ZABILI WIELU, W TYM KAPŁANA, ZAŚ KOBIETY I DZIECI WZIELI DO NIEWOLI (...) BRAT KONRAD SACK KOMTUR KRAJOWY ZIEMI CHELMŃSKIEJ, RAZEM Z WIELOMA BRACMI I ZBROJNYMI ŚCIGAŁ ICH, AŻ DO NAJDALSZYCH PUSTKOWI. GDY WRĘSZCIE DOPADŁ POGAN, TO UWOLNIŁ POJMANÝCH CHRZEŚCJAN, A LITWINÓW ZABIŁ. ANI JEDEN NIE USZEDŁ, KTÓRY MOGĘBY O TAK WIELKIET KLĘSCIE DONIEŚĆ POZOSTAŁYM..."

OSTATECZNE STŁUMIENIE W 1283 R. POWSTANIA PRUSÓW UMOŻLIWIŁO KRZYŻAKOM PODJĘCIE SZERSZEJ AKCJI OSADNICZEJ I BUDOWLANEJ. WZNIESIENIE BRODNICY PRAWDOPODOBNIENIE POPRZEDZIŁ AKT LOKACYJNY WYSTAWIONY OKOŁO 1298 R. PRZEZ KOMTURA ZIEMI CHELMŃSKIEJ KONRADA VON SACK.

RYS. PIOTR GRAŻAWSKI